



VD:n – bygg en fabrik

För att människor ska kunna bo och trivas i Västsverige måste det finnas jobb. Företag spelar också en viktig roll i samhället genom att producera varor och tjänster som vi behöver. En del av samhällsplaneringen handlar om att skapa förutsättningar för företag att etablera sig. Det är viktigt att det finns lämpliga platser och att företagen kan få rätt kompetens.

I den här övningen får eleverna gå in i rollen som ledare för ett stort företag, och komma fram till vilka typer av yrkesroller de behöver anställa och bestämma var de ska placera sin fabrik.

TIDSÅTGÅNG: 60-90 minuter.

FÖRBEREDELSE FÖR PEDAGOGEN:

- ✓ Dela in eleverna i grupper om 2-3 personer.

MATERIAL

- ✓ Eleverna behöver ha tillgång till ett digitalt verktyg per grupp (dator eller surfplatta). Det går också att genomföra övningen utan.
- ✓ Skriv ut elevbladet eller lägg upp det på en gemensam lärplattform.
- ✓ Skriv ut korten med yrkesroller och kopiera så många som ni behöver.

VD:n – bygg en fabrik

För att människor ska kunna bo och trivas i Västsverige måste det finnas jobb. Företag spelar också en viktig roll i samhället genom att producera varor och tjänster som vi behöver. En del av samhällsplaneringen handlar om att skapa förutsättningar för företag att etablera sig.

I den här övningen får ni gå in i rollen som ledare över ett stort företag som jobbar med förnyelsebar energi. Ni ska etablera en ny fabrik i Västsverige och starta tillverkning och försäljning av solceller. Ni behöver arbetskraft och lokaler. Ni ska komma fram till var ni ska placera fabriken.

Introduktionsuppgift

Börja med att ta reda på lite om solceller. Skriv ett par meningar om *vad det är* och *varför det räknas som förnyelsebar energi*. Lägg gärna in en bild på en solcellspanel.

Del 1 Anställa kompetenser

Ni får ut ett antal kort där det står olika yrkesroller på. Ni ska komma fram till vilka ni tycker är viktigast.

- Välj ut sex yrkesroller
- Skriv och motivera varför ni behöver anställa just de kompetenserna.

Om ni är osäkra på vad ett yrke innebär kan söka på arbetsförmedlingen.se, gå in på yrke och framtid.

Del 2 Var ska ni lägga fabriken?

Nu ska ni få bestämma var fabriken ska ligga.

Tänk på att

- ni ska kunna anställa personer med rätt kompetenser
- anställda ska kunna ta sig smidigt till jobbet
- råvaror och material ska kunna transporteras enkelt till fabriken
- ni ska kunna leverera färdiga solpaneler till kunder på ett smidigt sätt
- resor och transporter bör kunna göras på ett hållbart sätt
- priset ska vara bra.

Rangordna var ni helst vill lägga er fabrik. Motivera varför.

PLATS A

Ligger i utkanten av ett litet samhälle där det bor 2 000 personer. Det är sex mil till närmaste större stad, där det bor 50 000 personer. Det går bussar dit två gånger om dagen. Det går att köra godståg ända fram till platsen. Flygplatsen ligger 20 mil bort. Det går att lägga fabriken där till ett väldigt lågt pris.

PLATS B

Ligger relativt centralt i en storstad och med bra tillgång till kollektivtrafik. Det är nära till hamnen. Det är krångligt att ta sig med lastbil till fabriken. Priset är högt eftersom det ligger så centralt.

PLATS C

Ligger i utkanten av en mellanstor kommun med 100 000 invånare. Det är åtta mil till en storstad med 500 000 invånare, där det också finns en hamn. Det går pendeltåg dit varje halvtimme. Flygplatsen ligger 12 mil bort. Priset är ganska högt.

PLATS D

Ligger i en mindre kommun med 15 000 invånare. Det går bussar ett par gånger om dagen till de större omkringliggande kommunerna. Platsen ligger nära en stor väg och flygplatsen ligger en mil bort. Det går att lägga fabriken där till ett relativt lågt pris.

Jämför och diskutera

- Hur har ni prioriterat i de olika grupperna? Varför? Vilka för- och nackdelar har de olika platserna?
- Vad skulle behöva ändras för att de olika platserna skulle passa bättre för fabriken? Finns det något man kan bygga eller ändra för att underlätta för företaget?
- Hur skulle en perfekt plats för att lägga fabriken se ut?

Yrkesroller

Energiingenjör	Ekonomiansvarig	Personalvetare
Montör	Grävmaskinist	Försäljare
Målare	Marknadsförare	Elektriker
Revisor	Lärare	Lastbilschaufför
Maskiningenjör	Lagerarbetare	Arkitekt
Advokat	Murare	Plåtslagare
IT-specialist	Florist	Kock
Murare	CNC-Operatör (svetsare)	Finansanalytiker

Energiingenjör	Ekonomiansvarig	Personalvetare
Montör	Grävmaskinist	Försäljare
Målare	Marknadsförare	Elektriker
Revisor	Lärare	Lastbilschaufför
Maskiningenjör	Lagerarbetare	Arkitekt
Advokat	Murare	Plåtslagare
IT-specialist	Florist	Kock
Murare	CNC-Operatör (svetsare)	Finansanalytiker

Energiingenjör	Ekonomiansvarig	Personalvetare
Montör	Grävmaskinist	Försäljare
Målare	Marknadsförare	Elektriker
Revisor	Lärare	Lastbilschaufför
Maskiningenjör	Lagerarbetare	Arkitekt
Advokat	Murare	Plåtslagare
IT-specialist	Florist	Kock
Murare	CNC-Operatör (svetsare)	Finansanalytiker

Arbeta vidare

- Låt eleverna presentera sin rangordning av platserna. Antingen som klassiska Powerpointpresentationer eller som en miniutställning i klassrummet.
- Gör miniutställningen till ett mingel. Låt eleverna kommentera varandras förslag på post-it-lappar som sätts upp vid förslaget. Förklara att kommentarerna bör vara framåtsyftande. Kommentarer kan sedan fungera som underlag för fortsatt arbete såsom revidering av skissen. Den här typen av arbete fungerar formativt och ger eleverna möjlighet att utveckla sina tankar och idéer.
- Framtidens företagande måste vara hållbart och flera nya sätt att driva företag är på väg att slå igenom. Undersök och utforska begreppen ”cirkulär ekonomi” och ”delandets ekonomi”. Vad betyder de? På vilket sätt kan de bidra till ett hållbart samhälle? Hur skulle solcells företaget kunna bli mer cirkulärt eller en del av delandets ekonomi?

LGR11



SAMHÄLLSKUNSKAP

Förmåga: Reflektera över hur individer och samhällen formas, förändras och samverkar.

Centralt innehåll: Arbetsmarknadens och arbetslivets förändringar och villkor [...]. Utbildningsvägar, yrkesval och entreprenörskap i ett globalt samhälle.



GEOGRAFI

Förmåga: Att göra geografiska analyser av omvärlden och värdera resultaten med hjälp av [...] andra geografiska källor, teorier, metoder och tekniker.

Centralt innehåll: Var olika varor och tjänster produceras och konsumeras samt hur varor transporteras.

GY 11



FÖRETAGSEKONOMI

Syfte: Undervisningen i ämnet företagsekonomi ska syfta till att eleverna utvecklar förståelse av företagens roll och villkor i samhället från lokal till global nivå. Undervisningen ska ge eleverna [...] förståelse av sambanden mellan olika funktioner inom ett företag.

Förmåga: Kunskaper om hur man startar och driver företag och hur olika funktioner inom företagen samverkar för att förverkliga en affärsidé. Förmåga att leda processer samt att omvandla idéer och teoretiska kunskaper till praktiska och målinriktade aktiviteter.



SAMHÄLLSKUNSKAP

Syfte: Bredda och utveckla kunskaper om människors livsvillkor med utgångspunkt i olika samhällsfrågor. Eleverna ska ges möjlighet att utveckla förståelse för frågor om arbetsliv, resurser och hållbar utveckling.

Förmåga: Att analysera samhällsfrågor och identifiera orsaker och konsekvenser med hjälp samhällsvetenskapliga begrepp, teorier, modeller och metoder.



GEOGRAFI

Syfte: Undervisningen skall utveckla elevernas kunskaper om olika natur- och kulturlandskap, om deras samband, utveckling och förändring över tid samt om samband mellan människa, samhälle och miljö.

Förmåga: Att använda olika geografiska källor, metoder och tekniker vid arbetet med geografisk analys samt att samla in, bearbeta, värdera och presentera geografisk information.